

ŠIANDIEN IR RYTOJ

PRIEŠ METUS Chruščiovas užsidaręs viloje prie Juodosios jūros ruošė raportą XXII kompartijos kongresui.

Tada Nikita buvo pasiruošęs pažadėti tautai ekonominį per teklių 1980 metams. Dabar partijos pirmasis sekretorius vėl užsidarė viloje ir, spėjama, jis pasinaudos atostogomis apmąstyti kas buvo padaryta po XXII kongreso.

Sovietinė spauda, kaip visada, teberašo, kad Sovietijoje progresas vystosi sparčiu žingsniu. Tačiau partijos nepasisekimai matomi labiau negu bet kada praityje. Chruščiovui nebepavyksta nugaltėti prieštaravimus ir išspręsti problemų, kurias jis patiekė.

XXII kongrese, jis buvo nustebinęs pasaulį pakartotiniais puolimais prieš Staliną, "antipartiečių" grupę, albanus ir net kinus. Jis net numatė sankcijas, kurių buvo imtasi tuojuo po kongreso, kaip Stalino palaikų pergabenimas iš mautoleiaus, pakeitimas miestų ir gatvių pavadinimų. Bet praity metų pabaigoje "destalinizacija" buvo sulaukyta. "Antipartiečiai" vis tebėra partijos nariais, tuo tarpu Albanija, palaikoma Kinijos, toliau tęsia kovą prieš Chruščiovo "revizionistų klūką"...

BERLYNO krizė spalio 17 d. irgi buvo atitolinta, pareiškiant, kad nesą reikalo pasirašyti taikos sutarties su Rytų Vokietija prieš 1961 m. pabaigą.

Šis strateginis atsitraukimas komunistų tarpe buvo sukelęs nepasitenkinimo, Chruščiovas buvo kaltinamas, kad jis daug kalba, o mažai daro.

Atidėdamas Berlyno terminą, Chruščiovas neišsprendė pačios problemos ir jis liko belaisviu savo pareiškimų, kuriuos padarė 1958 metais, kada tvirtino, kad yra skubus išpaukti Berlyno skaudulį. Iš vienos pusės jis buvo pasižadėjęs Vakarų Berlyną paversti laisvu miestu, iš kitos pusės jis žino, kad neturi priemonių įgyvendinti savo planams, nebent rizikuodamas karu, ko jis atrodo, nori išvengti.

SOVIETŲ ekonominis frontas irgi braška. Kremliaus vadovai mato, kad šiais metais, ypač Kazakstane, bus blogas derlius, tuo tarpu valstybė išleido milijiniškas sumas pinigų, kad Kazakstano respublika su Ukraina taptų Sovietijos aruodu.

Pagaliau, paskutiniu metu keliamos spekuliantams bylos yra ženklas, kad eikvojimas yra pasilikęs sovietų ekonomijos žaizda.

Statistika rodo, kad įvairiuose gamybos sektoriuose, ypač kasdieninių daiktų vartojimo, atsiliekama, kas kelia gyventojų nepasitenkinimą.

Maskva dar nepaneigė Daily Telegraph žinios, kad prieš šešias savaites Rostovo apylinkėje įvyko neramumai. Chruščiovas pats pripažino, kad mėsos ir pieno kainos pakėlimas buvo nepopuliari priemonė, bet be jos neįmanoma buvo apsieiti.

Sovietijos žmonės įprato girdėti, jog reikia aukotis dėl ateities, bet tas jiems pradeda įgrįsti.

Chruščiovo žvaigždė Sovietijoje nustojo kilusi ir dabar jis ieško atsikvėpimo prieš naujus sunkumus, kurie jo laukia.

CHRUŠČIOVAS, nors nemokėdamas plaukti, mėgsta maudytis.

- Koks čia gilumas? - teiraujasi Nikita.

- Iki kaklo, - atsako palydovas.

Bet Nikita, vos žengęs žingsnį, pasinėrė. Ištrauktas pradėjo kloti palydovus.

- Šiandien niekuo negalima pasitikėti. Lygiai kaip ekonomijoje. Kai man sakote, jog vandens iki bambos, būna iki kaklo, o kai sakote iki kaklo jau būna pervėliai! (vg)

DIRVA

Nr. 93

Rugpiūtis-August 13, 1962

Cleveland, Ohio

Dar apie ūkinį sustingimą

LAUKIANT PRIESRINKIMINĖS KAMPANIJOS PAGYVĖJIMO VERTA PRISIMINTI PRIEŠ PORĄ METŲ PADARYTUS PAŽADUS. — POLITIKAI, KURIE ŠVAISTOSI PAŽADAIS, JEI JIE TURI DAR ŠIOKIĄ TOKIĄ SAŽINĘ, TURĖTŲ PERGYVENTI NEMAŽĄ NUSIVYLIMĄ, PASTEBĖJĘ, KAD LAIMĖJĘ RINKIMUS JIE LIETUVA SURIŠTOM RANKOM IR KOJOM. — J. F. KENNEDY, TIEK DAUG KALBĖJĘS APIE NEPAKANKAMĄ ŪKINĘ PLETOTĘ. DABAR TURI PERGYVENTI TĄ PATĮ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

"Mūsų kraštas yra galinčiausias pasaulyje, bet mes galėtumėm būti dar galingesni... Respublikonai m s viešpataujant mes neaugome. Tai pastebėjo darbininkai... Tai pastebėjo biznieriiai... Tai pastebėjo ir Mr. Chruščiovas ir žadėjo mus palaidoti. Tarp 1947 ir 1953 m.m. prezidentaujant Trumanui mūsų ūkinio augimo metinis vidurkis buvo 4,5 procento. Prie respublikonų administracijos tas nušimtis krito iki 2, 25 t. y. pusės.

Tuo tarpu kai mūsų ūkinis pajėgumas pirmyn šliaužia tik 2,25% per metus, Rusijos ūkinis pajėgumas per metus paauga 7% nuosimčiai — tris kart sparčiau...

Jeį šis kraštas, su visu savo pajėgumu, auga per pusę lėčiau negu Sovietų Sąjunga, lėčiau už bent kurį kitą pramoninę kraštą, tada aišku, kad mūsų sveikata yra sušlubavusi ir mes turime į Washingtoną pasisaukti kitą gydytoją."

Taip 1960 m. spalio 5 d. Detroito Cadillac aikštėje kalbėjo J. F. Kennedy, kurį tauta pasiuntė į Washingtoną gydyti JAV ūkio. Ir ką gi? Paskutiniaus daviniais, JAV ūkinio pajėgumo augimas, išreiškiamas pajamomis už pagamintas gerybes ir patarnavimus — gross national product — krito iki 1,3 procento!

To, kas pasakoma rinkiminės kampanijos metu, dar negalima laikyti už gryną pinigą. Kada peršamasi į kurią nors vietą, kiekvienam rinkikui daugiau ar mažiau pažadama atsižvelgti į jo specialius interesus, kurie paprastai prieštarauja vienas kitam. Politikas, atsidūręs administratoriaus kėdėje, turi visus savo pažadus užmiršti, susitikęs su krašto dienos reikalavimais ir savo

kompetencijos ribomis. Tai ypač būdinga JAV-bėms, kur visa valdžia yra išdalyta ir išbalansuota tarp prezidento, abiejų kongresų rūmų ir pagaliau teismo. Užtat bent kokie drastiški žygiai čia labai sunkiai pravedami. Tat ir J. F. Kennedy, atsisėdęs prezidento kėdėje, nepajėgė iki šiol paspirtinti Amerikos ūkinio plėtimosi, jau nekalbant apie kitus dalykus.

Vienas iš svarbiausių kliūvinių bent kokiom prezidento persamom reformom yra faktas, kad J. F. Kennedy neturi pakankamai įtakos nei senate nei atstovų rūmuose. Turint galvoje įtakingų senatorių ir atstovų nusiteikimus, nėra vilties, kad prezidentas gautų kokius nors toliau einančius įgaliojimus ūkiui pagyvinti. Ir tai atsitiko tada, kada daugumą abejuose rūmuose turi prezidento partija — demokratai.

Dabar prezidentas ruošiasi apvažinėti 15 valstyjų agituodamas už demokratų. Ta proga TIME su

švelnia ironija pastebi, kad neužtenka tik padėti demokratams laimėti rinkimus, prezidentas turi juos, ir visą kraštą, įtikinti savo siūlomos programos reikalingumu.

Tuo tarpu ūkinis gyvenimas, kaip tyčia neduoda prezidentui daug progos pasiūlyti kokius nors drastiškus žygius, jei jis ir būtų juos sugalvojęs. Bendra situacija yra tokia, kad kainos, jas palyginus su 1957-1959 metais, pakilo maždaug 10% už patarnavimus, nes tai susiję su algų pakėlimais. Tuo tarpu pramonės gaminių kainos arba liko tokiam pačiame aukštyje, ar net kiek krito. JAV pramonė buvo smarkiai išplėtusi savo gamybą, kad patenkintų pareikalavimą, kuris nebuvo pasotintas didžiojo karo, pokario ir Korėjos karo metais. Dabar kai tas pareikalavimas jau patenkintas, įmonės turi smarkiai tarp savęs konkuruoti, pasitenkindamos mažesniu pelnu. Užtat kainų pakėlimo ne tik nelaukiama, bet kai kur galimas ir šoks toks kritimas. Žodžiu sustingimas, stagnacija užsitęs dar ilgesnį laiką ir nėra vilties, kad administracija galėtų ką nors padaryti šiuo metu, kad ūkį pagyvinus, nes tas sustingimas yra palyginti gana aukštame stovyje. Būna daug atsitikimų, kad ir pasigirti mėgstą daktarai negali daug padėti ligoniui. J. F. Kennedy, atrodo, buvo vienas iš jų.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* ALŽIRO politinis biuras kreipėsi į Prancūzijos vyriausybę finansinės paramos. Bet prancūzai atsisako remti, kol nesusidarys sąlygos veikti Alžiro vyriausybei.

* JAVkarinė parama Pietų Amerikos valstybėms pakilo nuo 200,000 dolerių 1952 m. iki 91,600,000 dol. 1961 metais. JAV senatorius E. Grueningas reikalauja patikrinti karinės paramos programą, kurios plėtimasis nesiderina su tų kraštų ūkinio gerbūvio kilmu.

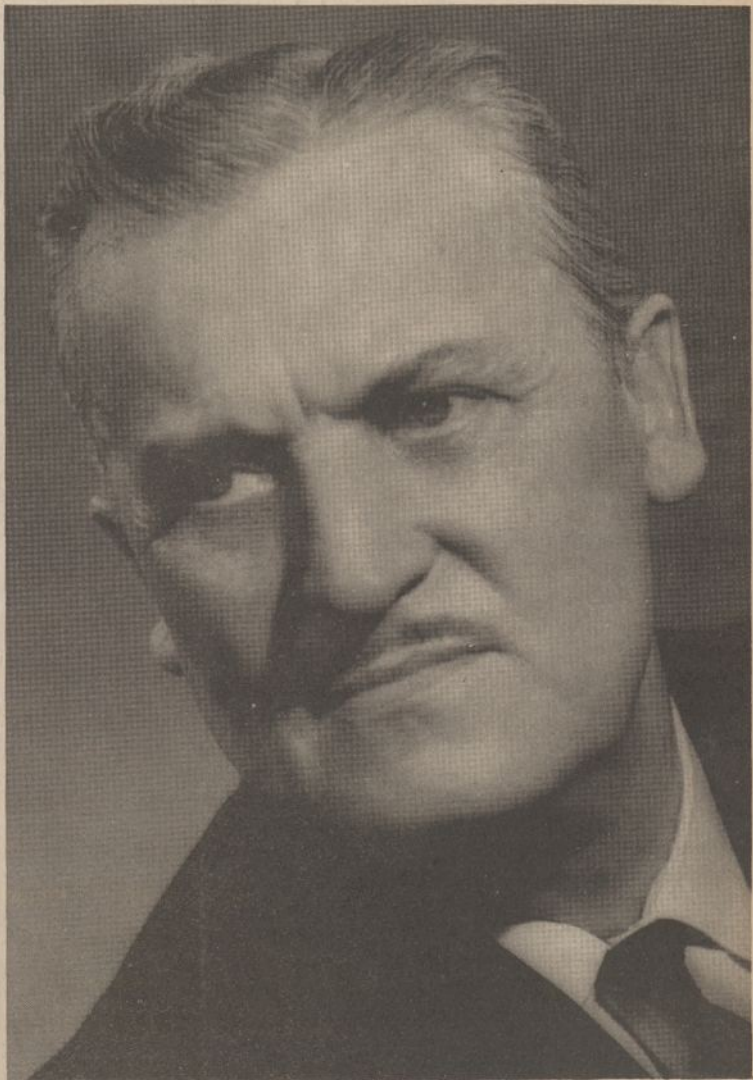
* KAS TREČIAS JAV geležinkelio tarnautojas gali nustoti darbo, jei geležinkelių vadovybei pasiseks įvesti siekiamas

naujas darbo taisykles. JAV geležinkeliams gresia streikas.

* JT spec.komitetas kolonializmui svarstyti 12 prieš 4 balsais, 1 susilaikius, nutarė prašyti visuotinos asamblėjos, kad ta rekomenduotų Saugumo Tarybai nutarti taikyti sankcijas Portugalijai, kol nebus su- teikta laisvė Afrikoje esančiai kolonijai Mozambique.

Rezoliucijoje sakoma, kad Mozambique gyventojai "neturi pagrindinių teisių ir laisvių" ir kad "krašto ūkis bazuojasi priverstinu darbu".

* JAV visos radijos ir televizijos stotys minės rugp. 13 d. Berlyno mūro metines.

Režisierius GASPARAS VELIČKA, miręs rugpiūčio 7 d. Los Angeles, Calif. L. Kančausko nuotrauka

JO ŠVIESIAUSIAS ŽODIS - LIETUVA Gasparui Veličkai mirus

Andrius Norimas

1962 m. rugpiūčio 7 dienos vakare amžinu miegu užmigo ilgai ir sunkiai sirgęs brangus visiems teatralams asmuo -- Gasparas Velička. Jau nuo praėjusių metų pabaigos jis pradėjo blogai jaustis, o 1962 metų išvakarėse nuvežtas į ligoninę, buvo operuotas, nes skausmai kakle pasidarė nebepakeliami. Po operacijos velionis kurį laiką jautėsi gerai, bet vidurvasarį vėl pasijuto silpnėjęs ir jau dideliais šuoliais artinosi prie mirties...

BIOGRAFINIAI DUOMENYS

Gasparas Velička gimęs Antkalinės kaime, Veliuonos valsčiuje, nuo pat gimimo dienos (1907.I.18) bendrauja su pane-munės gamta, žmonėmis, pie-menukais, skerdžiais, muzikon-tais, seniais: stebi spalvingas papročių apeigas, klausosi dainų ir senovės instrumentų garsų. Jis pats bando muziką ir, šalia bendrojo mokslo, ima smuiko pamokas. Vidurinius mokslus baigia Kaune 1928 metais, bet jau 1924-25 m. jį matome lankantį Tautos Teatro dramos mokyklą (Antano Sutkaus vad.). Baigęs bendruosius mokslus, lanko Andriaus Olekos-Žilinsko dramos studiją, priimamas į Jaunųjų Teatrą Kaune aktorium. Netrukus iškeliamas į Klaipėdą, kur 1935 m. vaidina Valstybės Teatre įvairias roles. 1940 m. perkeliamas į Vilnių, kur vaidina Valst. Teatre sąstata ir kartu dėsto scenos meną Vilniaus Pedagoginiame Institute lektoriaus teisėmis. 1941 m. pavasarį pakviečiamas Vilniaus Liaudies Ansamblio režisiorium ir kartu su muz. Jonu Švedu iškelia ansamblį į meno viršines.

Bolševikų okupacijos metu Vilniaus Liaudies Ansamblis turėjo kelis šimtus spektaklių, gastroliuodamas visoje Lietuvoje. Okupu-s Lietuvos vokiečiams, Vilniaus Ansamblis nebegalėjo tęsti savo veiklos, nes naciai jame pajuto stiprų patriotinį variklį. 1942 m. ansamblis buvo uždarytas. Dalyviai išsiskirstė, daugelis slapstėsi su partizanais, kiti perėjo į kitas sritis.

LIETUVIŲ TAUTINIO ANSAMBLIO VADOVAS

Tremtyje (Berlyne) susikuria vyrų oktetas, kuriam vadovauja muz. Steponas Sodeika, o Gasparas Velička dalyvauja kaip dainininkas, nes turi gražų bosą baritoną. Rytų frontui artėjant šis oktetas išsikelia į Lichtenfelsą, prie Coburgo. Čia susidaro didesnis dainų ir šokio mėgėjų būrelis, kuris 1945 m. vasarą persikelia į Bambergą liet. stovyklą ir čia susiorganizuoja didesnį ansamblio kadrą, pasivadindami Lietuvių Tautiniu Ansambliu. Šioj stovykloj ir šių eilučių au-

torius įsijungia į ansamblio eiles iki pat jo iširimo 1949 m. Bamberge vadovais yra Gasparas Velička, muz. Stp. Sodeika, Alb. Ličkūnaitė ir šokėjas J. Ambrazas. Bebėgą iš Tiuringijos, pagal karo sąjungininkų susitarimą perleidžiamą bolševikams, lietuviai jungėsi į L.T. Ansamblį. Iš karto Gasparas Velička pradeda repetuoti savo dar Lietuvoj parašytą veikalą "Kur namas mūs" (vėliau pavadintas "Nemunas žydi"), bet atsiranda klinčių ir reikals koncertuoti amerikiečių kariamams. Gavęs amerikiečių kariuomenės štabo pasiūlymą, L.T.A., taigi, ir Gasparas Velička persikelia į Wiesbadeną, kur ansamblis išbujoja ir išgarsėja, nes čia gyvenimo sąlygos jaugesnės. Po Gasparo Veličkos nelauk-tai sėkmingai sukurtojo montažo "Atsisveikinimas", 1946 m. vasa-rio 16 d. G.V. pastato savo didesnį ir vieną gražiausių muzikinių scenos veikalų - "Nemunas žydi". Su šiais dviem veikalais L.T.A. apvažinėja visą Vokietiją, pastatydamas montažą "Atsisveikini-mas" 101 kartą, o "Nemunas žydi" 54 kartus. Viso Gasp. Veličkos vadovaujamas LTA pasirodė 546 kartus, įskaitant giedojimus bažnyčiose bei kitokius parengi-mus. Seligenstadt bei Wuerzburg stovykloj gimė trečiasis G. Veličkos tremties veikalas "Žmo-nės prie vieškelio" (premjera 1947.VII. 18). Gasparas Velička kartu su muz. Stp. Sodeika ir ke-liais kitais dalyviais 1948 m. sau-sio 12 d. persikelia į Hanau sto-vyklą, įsijungdamas į "Dainavos" ansamblio eiles, nes LT Ansamb-lį palietė emigracijos karštligė ir jis ėmė irti. Netrukus "Dai-navos" ansamblis laimingai per-sikelia šiaupus Atlanto ir Chica-goje tęsia toliau savo veiklą. Gas-paras Velička ir toliau režisuo-ja draminius ansamblio pastaty-mus, vėl pakartodamas "Nemu-nas žydi" ir atkurdamas "Šie-napitūtė". Kartu Gasp. Velička įsijungia ir į gryną dramingą veik-lą, atlikdamas roles įvairiuose kitų režisorių pastatymuose ("Naujieji žmonės", Sakalo ro-lėj ir "Valdovo sūnus", Mauro rolėj). Nepamiršta velionis ir dramaturgijos, kurdamas vėly-besnes savo dramas ir pjeses.

KVIEČIAMAS Į OMAHĄ IR LOS ANGELES

Jausdamasis nebegalįs pakęsti Chicagos drėgno klimato, Gaspa-ras Velička pasinaudoja Omahos (Nebr.) liet. kolonijos kvietimu ir 1955 m. persikelia į Omahos miestą, kur pradeda darbą su sce-nos meno mėgėjais, išaugindamas naujų vaidintojų pajėgų ir pastatydamas kelis savo veika-lus. Nuo 1957 m. vėl sveikatos ir klimato sumetimais pasiekia Kaliforniją. Čia pagyvena jau esa-

(Nukelta į 2 psl.)

Jaunimo festivalyje mžai kas susidomėjo Nikitos dovonomis!!!

Gasparas Velička (pilkų švarku) paskutiniame savo sukurtame ir režisuotame veikalė "Nemunas išsiliejo" Los Angeles lietuvių scenoje.

čia tikrą tautos pulsą ir laiko dvasią. Jis davė mums jau ne montažą, bet operinio žanro veikalą." Taip rašė Edv. Karnėnas 1947 m. rugpiučio mėn. 7 d. Lietuvių Žodyje, t.y. lygiai prieš 15 metų, aprašydamas Gasparo Veličkos veikalo "Žmonės prie vieškelio" premjerą Seligenstadt b. Wuerzburg stovykloje.

Gi aš pats noriu prisiminti kaip gimė veikalas "Atsisveikinimas", liaudies dainų ir šokių montažas (pynė), pasidaręs L.T. Ansamblio pasirodymų kaip ir kartinis akmuo, kol Gasparas Velička parengė naują premjerą - "Nemunas žydi".

Kelias dienas prieš Tautos šventę Wiesbadeno stovyklos vadovybė pasiūlė parengti šventės minėjimo programą. Tuo metu nesant muz. Stepui Sodeikai, Gasp. Velička pajuto reikimą duoti ką nors naujo. Mes visi tylėjome ir jutome, kad jeigu šį kartą nepasirodysime tinkamoje meninėje aukštumoje, tai mūsų likimas stovykloje bus išspręstas ir, ko gero, menu nebeteks versiti... Tačiau G. Velička vėl prabilo ir mūsų širdys prisipildė nauja ir šviesia viltimi:

- Aš turiu sumanymą: visą tą statinį koncertą su dainomis šokiais ir solo išpildymais sujungsiu trumpu turinėliu, mažais vaidybiniais dialogais, tai ir paversim visą programą montažiu... Man reikia tik kelių valandų laiko -- aš jau turiu idėją, tik

reikia susikaupti ir sulipdyti... be to, mano pažiūrėj nėra elektros srovės... Gal kas nors pasikolintų žvakę...

Prisiminęs, kad savo lagamine turiu neseniai praėjusio karo ir lėktuvų aliarimų užsilikusią žvakę gerą pusę, šokau ją atnešti. Vienas kitas iš ansamblio kolektyvo taip pat parūpino G. Veličkai šviesos. Kitą dieną jis paskaitė ką parašė per naktį. Visi buvome sužavėti jo sumanumu ir sukurta lengva veikalo intriga. Tuoju buvo paskirstytos rolės ir kitą dieną pradėtos repetacijos, po savaitės (1945 M. rugsėjo 8 d.) Wiesbadeno stovyklos gyventojai ovacijomis, gėlėmis ir plojimais palydėjo mūsų pirmojo pastatymo premjerą. Antroji premjera įvyko 1946 m. vasario 16 d. Buvo pastatytas Gasparo Veličkos veikalas "Nemunas žydi".

Ir kai nuvargę, bet patenkinti po premjeros grįžome į savo bendrabutį, režisoriaus G. Velička tarė: "Egzaminai išlaikyti!" Jis tada mus įvertino, pripažindamas mūsų gabumus, pasiūvenimą ir darbą -- pavadindamas mus profesionalais. Tačiau tai buvo ir jo egzaminas, nes "Nemunas žydi" veikalė jis parodė visus dramaturgo sugebėjimus sujungti buities veikale šokį, dainą ir žodinį meną, perpindamas folkloriniu turiniu ir vestuvių papročiais. Taip pat įrodė savo retus sugebėjimus režisuoti ne tik kelių asmenų, bet ir ištisos mi-

nios scenas. Iki šiol dar manneteko sutikti lietuvių režisoriaus, taip vykusiai valdančio minios mizansceną, gražiai išdėstantį kiekvieną minios narį, kuris taip pat turi kokį nors uždavinį minios visumoje.

Netekome stambios dramaturgo figūros, retų gabumų režisoriaus ir vienintelio muzikinių tautinių pjesių kūrėjo. Netekome, galima sakyti, visų ansamblių kūrėjo, nes juk dabar kuone visi ansambliai praktikuoja Gasparo Veličkos išrastą montažą-pynę, sujungtą žodiniu dialogu. Netekome mūsų tautinės samonės žadintojo, lietuviškos laikymo puoselėtojo, nes beveik kiekviena Gasparo Veličkos drama turi tokių niuansų. Netekome tautinių papročių gaivintojo, kadangi dauguma G. Veličkos veikalų turi folklorinį foną. Netekome reto kūrėjo, kurio švenčiausias žodis buvo Lietuva. Jos jis ilgėjosi, jos jis verkė ir raudėjo vienuose, tik dėl jos jis dirbo, nesigailėdamas savo sveikatos ir visai nepaisydamas darbo sąlygų.

Todėl keleriopai labiau liūdime jo, nuėjusio į Amerikos žemyną smiltingą žemę ir nebeatsigulusio į sodrią tėviškės dirvą, kurią taip mylėjo. Tačiau tegul tos smiltys nebus jam sunkios, prikeliant amžinąjam gyvenimui. Jis mums paliko didelį savo kūrybos lobį. Tik mokėkime šį lobį įvertinti, suprasti ir tinkamai panaudoti, nes jis dar bus taip reikalingas mūsų ateinančioms tremties kartoms.

Los Angeles
1962, VIII, 8.

1000 MENO MĖGĖJŲ

Wasagos vasa rviatėje, Kanadoje atidarytoji 4 menininkų paroda sutraukė arti 1000 meno mėgėjų.

Meno parodoje buvo išstatyta šių menininkų darbų: — J. Pautieniaus — 27, V. Petravičiaus — 20, T. Valiaus — 11 ir S. Smalinskienės — 5.

Į LF bičiulių studijų sa-

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Pr enumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laičūnas, R. Mickevičius, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Gasparui Veličkai mirus...

(Atkelta iš 1 ps.)

mą vaidintojų ratelį, pastatydamas vėl kelis savo naujus veikalus ir pakartodamas senesniuosius. Los Angeles mifeste jis pradeda pastovesnį darbą filmų studijose prie dekoracijų statymo. Nors tai ir labai tolima nuo režisūros ar rašymo darbo, tačiau Gasparas Velička tenkinasi darbininko darbu meno kūrimo įs-taigoje, rasdamas malonumą ir pasitenkinimo darbuotis filmavimo srityje, taigi, arčiau meno.

KŪRYBA

Los Angeles mieste Gasparas Velička išvarė gilią scenos darbo vagą dirbdamas su vietos vaidintojais, taigi, visa ši kolonija jį pažįsta ir gerbia. Dar ligos patalė jis sielojosi tremties scenos blėstančiu gyvenimu ir taisyti savo paskutinįjį dramos veikalą "Magužė".

Pamiršęs Klaipėdos kraštą, dar dirbdamas Klaipėdos Valst. Teatre, velionis paskutiniuosiuose savo veikaluose mėgsta vaizduoti žvejų ar pajūrio gyventojų gyvenimą.

Visuose Gasparo Veličkos veikaluose juntamas nepaprastas veikėjų prisirišimas ir meilė savajam kraštui, dažnai dialoguose atmiestas didoka sentimentalumo doze. Pažindamas Lietuvos kaimą, Gasp. Velička puikiai perduoda kaimo buitį. Kai kurie jo veikalai ("Šienapiūtė", "Atsisveikinimas", "Nemunas žydi", "Žmonės prie vieškelio" ir "Žydintis vasaros vėjas") yra perpinti liaudies dainomis ir šokiais.

Pirmą kartą tokį žanrą Gasparas Velička įvedė dar Vilniuje, režisuodamas Vilniaus Liaudies Ansamblio 1941 m. savo pastatymą "Šienapiūtė". Bet ir anksčiau jis bandė kelis smulkius įscenavimus supinti su liaudies dainomis ir šokiais. Puikiai pažindamas savo tėviškės įvairius papročius, Gasparas Velička savo veikaluose dažniausiai įpina paprotines apeigas -- vestuvių, šienapiūtės, Joninių ar kit. Niekas kitas nemokėjo iki smulkmenų perduoti kaimo buities, gražių ir dorų papročių, skambių dainų ir grynos panemunietiškos tarmės, kaip velionis Gasparas Velička.

Kaip autorius - dramaturgas, Gasparas Velička yra parašęs nemažai scenos veikalų. Jį drąsiai galima vadinti kūrybingiausiu tremties dramaturgu, nes nė vienas kitas nėra tiek veikalų parašęs: 1) Šienapiūtė, 2) Atsisveikinimas, 3) Nemunas žydi, 4) Kūčių vakaras, 5) Lėk mano saka-lėli, 6) Minią vėl išsiliejo, 7) Aleliuja, 8) Lunatikai, 9) Dėdė nuo Pacifiko, 10) Pelių sėja, 11) Žydintis vasaros vėjas ir 12) Magužė. Taigi mažiausiai 12 veikalų, neskaitant skubiai sumestų spektaklių Chicagoje 1950-51 m. laikotarpy.

Nežinia, ar visi kūriniai tebėra išlikę rankraščiuose, nes nė

vienas dar nėra buvęs atspausdintas, o visi tik iš rankraščio vaidinti. Tik paskutinis Gasparo Veličkos veikalas "Magužė" nespėjo išvysti rampos šviesos, nors jį jam buvo užsakiusi L.A. Klaipėdos krašto draugija ir dėl kurios jam teko susipykti su tos d-jos vadovais. Atrodo, kad velioniui pagerbti reikėtų išleisti patvaresnį paminklą: išleisti jo scenos veikalus vienoje ar daugiau knygų, arba bent suvaidinti jo "Magužę", kurios jis pats jau nebegali matyti. Bet tai ateities reikalas.

IŠ PRAEITIES

"Nedaug mes turime scenos veikalų, kuriuos bežiūrint vertinti reikia. Gasparas Velička jau-

Stasė Klimaitė, Nastės vaidmenyje ir Gasparas Velička tėvo Paulio vaidmenyje veikalė "Nemunas žydi".

so light, so right, and oh, so refreshing!

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

VIKTORAS PETRAVIČIUS Dvylika brolių juodvarniais skraidžiusių.

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo, kiekvienam yra labai reikalingas.

Echo Valley Lodge.

Tai vieta, kurioje Jūs su ar be šeimos, lietuviškoje vasarvietėje praleisite laiką, kuris ilgai pasiilks Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkumą.

Echo Valley Lodge Jūs rasite be poilsio, puikų restoraną, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais ar tai viengungiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvišką maistą ir malonų patarnavimą.

Echo Valley Lodge be viso kito, poilsio ir žaidimų, Jūsų patogumui ir patarnavimui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuosavu mažu ežeruku ir 20 akų puikaus miško.

Priimami užsakymai taipogi vestuvių puotoms, iškydoms, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

Echo Valley Lodge atidaroma nuo nuo liepos 4 dienos ir veiks per visus ištisus metus.

Lietuviai savininkai Julius ir Elena Garmai visus malonius kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY LODGE,
Echo Lake, Pa.
Telephone: Stroudsburg 424-1920

TAI YRA KARAS

— "Jei žinotume, kur dabar esame ir ko siekiame, galėtume geriau spręsti ką daryti ir kaip daryti" — tai paprasti žodžiai, tarti Abraomo Lincolno prieš šimtą metų, bet jie aktualūs visuomet.

Aktualūs ir būdingi laikotarpiui, kada, anot kongreso atstovės Francis P. Bolton, taika pasaulyje gali įsiviešpatauti tik kaip išimtis, bet ne taisyklė mūsų kartos amžiuje.

Apie taiką kalba visi, bet ar visi jos siekia? Ir kaip ją atsiekti?

Amerika šiandien susiduria su dviem pagrindinėm problemom: nuolatine komunistų kuriama įtampa ir pasauliu, besistatančiu naujom valstybėm.

F. P. Bolton, kalbėdama Kongrese užsieniui paramos teikimo klausimu, pareiškė, kad

— kaip individai ir kaip tauta mes esame prieš komunizmą. Bet koks yra mūsų opozicijos komunizmui būdas? Dažniausia jis reiškiasi tik griežtais žodžiais ir pasmerkimo rezoliucijomis. Daugelis mūsų virstame "popieriniais tigrais", kokiais mus ir laiko patys komunistai. Mes vengiame susidūrimo su faktais ir bijome prisipažinti, kad esame karo padėtyje. Karo padėtyje, kurios nesusilaikys nei žodžiai nei teisėti pasipiktinimai. Tai yra karas. —

Tai žodžiai, pasakyti JAV Kongrese liepos 9 d., 1962 metais.

* * *

Tokius žodžius girdint JAV Kongrese, kyla klausimas, kur esame ir ko siekiame mes — atstovai tos tautos, kuri ne tik moraliai, bet ir fiziniai neša sunkią komunistinės vergijos jungą, kuriai grėsia išnaikinimas, bet kuri dar nenustojo vilties.

Vilties — vienintėlio ginklo, kurį dar galima nešiotis, paslėpus jį giliai širdyje. Bet viltis yra ten, anoj pusėj. Ir ji yra grindžiama tikėjimu, kad gausi iševija savo darbais jos nesužlugdys. Čia jau mes susiduriame su savo sąžine. O ta sąžinė žadinama ne nuo šiandien.

Atsiverskime Br. Railos knygos "Iš paskendusio pasaulio" 232 psl., kur mūsų šių dienų gyvenimo tragikomedijoje įvedamas Dr. Vincas Kudirka savo pranešimu: (pakartotu iš 1891 m. Varpo Nr. 6).

— Jei gerbiamieji tautiečiai leistumėt man tiesiai pradėti nuo reikalo, tai pirmiausia norėčiau pasakyti, kad išskyrus labai, labai mažą skaičių mūsų inteligentų, tikrai besirūpinančių savo tėvynės reikalais, kurie nesigaili nei darbo, nei paskutinio skatiko jos labui, — visi kiti "inteligentai" lyg ledais apsikrovę savo krūtines, idant kartais atsiminus Lietuvą nesuplaktų širdys. O jeigu retkarčiais ir kas ją atsimena ir primeta skatiką jos "labui", tai tik su tokia sąlyga, idant jam už tai, lyg turguje, būtų atlyginta. —

* * *

Ar turime dar kiek likusio mums laiko paklausti savęs ir savo sąžinės — kur dabar esame ir ko siekiame. —

Ir, anot B. Railos, ar tik priešai kalti?

— "Tik tokie žmonės sulauks dienos, kada mūsų priešai pradės kalbėti apie mus, jog štai vieną kartą ir mes buvome "kalti", — nes nubloškėm jų primestą jungą, iškovojom laisvę, savo būdu ir dvasia pribrendom kurti lietuvišką civilizaciją.

Ar daug tokių mūsų belikę, ar daug išliks Tėvynėje, ar daug naujų užgims?

Štai klausimas, į kurį nedavę teigiamo atsakymo, būsimie kalti tik mes patys" — (Br. Raila Iš paskendusio pasaulio 406 psl.).

(Jė)

PETIKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

TELESFORAS VALIUS

Scena VII (spalvota tipografija)

ĮTIKĖJIMAS Į LAISVĘ (3)

Neužplaks priešų žvilgsniai
laukiniai
Tavo plaudančios laisvės ug-
nies,
Ant dangaus ilgesingos mė-
lynės
Visos skaidrios žvaigždutės
žibės.

Tegul raižos ir trankos
griaustiniai,
Tegul maišos dangus suže-
me...
Mes išnešim ant rankų, tėvy-
ne,
Kaip rasos krikštoliuką, ta-
ve...

Iš Laisvės Kovų Dainų

Beveik šimtą metų trukęs Lie-
tuvos visuomenės keitimasis ir
jos tautinis atgimimas, lydimas
sunkių lietuvių kovų, sukilimų ir
40 metų karo dėl lietuviško raš-
mens teisės ir laisvės, buvo pa-
galiau pačios tautos ir jos poli-
tinės išsivijos bendromis pastan-
gomis vainikuotas pergale: 1918
m. Vasario 16 d. Vilniuje pas-
kelbtos Lietuvos nepriklausomy-
bės atstatymu.

Italijos Risorgimento - Atgi-
mimo sąjūdžio įkvėpėjas ir vienas
žymiausių Italijos išsivadavi-
mo kovų vadų, Giuseppe Maz-
zini tautinio italų išsilaivsinimo
niekad neįsivaizdavo be žūtibi-
tinės ir ryžtingos laisvės kovos,
kuri galėjo vesti arba į pergalę,
arba į mirtį. Mazzini netikėjo,
kad Italijos laisvė būtų laimėta
diplomatinėmis priemonėmis bei
svetimųjų valstybių pagalba. Žy-
musis italų laisvės kovotojas bu-
vo revoliucinės kovos šalininkas,
ir į tą kovą stengėsi įtraukti vi-
są tautą.

Niekas taip pat ir lietuviams
1918 metais valstybinės nepri-
klausomybės nedavė ir nedovano-
jo. Ją reikėjo jiems patiems savo
jėgomis išsikovoti ir krauju ap-
ginti.

Jungtinės Amerikos Valstybės
net ištisus keturis metus dėsė
su Lietuvos pripažinimu de jure,

ir tą pripažinimą suteikė tik 1922.
VII. 28 d., tat net dviem metais
praėjus po to, kai 1920 m. išrink-
tas Steigiamasis Seimas iš naujo
patvirtino Lietuvos Tarybos Va-
sario 16 d. aktu paskelbtą Lietu-
vos nepriklausomybės atstatymą.
Negrams ir arabams šiandien
ta pati Amerika žymiai greičiau
pripažįsta nepriklausomybes...

O ką gi po dvidešimties Lietu-
vos nepriklausomo gyvenimo me-
tų sugalvojo "genialiausias ir ne-
klaidingiausias tautų vadas,
draugas Josifas Visarionovičius
Stalinas?"

1934-40 metais Kremlius ir jo
raudonasis valdovas Stalinas pa-
noro visą šimtmetinės tautos at-
gimimo istorijos ratą atsukti at-
gal.

Ne vien gražinės Rusijai Ivano
Žiauriojo valdymo viduramžiš-
kus metodus, bet dargi juos pri-
taikęs Maskvos pavergtiems kraš-
tams, Sovietų diktatoriui užsi-
geidė atnešti žmonijai laimę ne
per žmogaus ir tautų laisvę, bet
per jų priepaūdą, išnaudojimą
ir naikinimą.

Tuo pačiu Stalinas dar prieš
Nikitos pasmerkimą, Dr. J. Šliu-
po žodžiais tariant, tapo "žvė-
rišku kraugeriu ir žmogžudžiu".

O nūdieniai Stalino įpėdiniai,
nerausdami (raudonas nebegali
parausti) skelbia dar griezdiš-
kesnę veidmainystę.

Jie smerkia Stalino politikos
metodus, jie skelbiasi net remią
tautinio išsivadavimo šventuos-
sius karus!

Ir čia pat ir tuo pat metu te-
belaiko pagrobę ir paverę Pa-
baltijo valstybes, žiauriausiū bū-
du slopina Pabaltijo ir kitų so-
vietinės imperijos tautų laisvės
ir nepriklausomybės siekimą,
šaudo sugautus, net seniai am-
nestuotus laisvės kovotojus,
šmeižia, dergia, ir niekina visą
tautinę lietuvių išsivadavimo są-
jūdį.

"Genialaus" žmogžudžio ir taut-
žudžio Stalino įpėdiniai vis dar
nenori pripažinti naujųjų amžių
istorijos patvirtintos tiesos ir
fakto, kad galima sunaikinti mi-
lijonus žmonių, dešimtis metų
priepaudoje galima išlaikyti pa-
vergtas tautas, bet kad dar nie-
kas neįstengė nužudyti nemario-
sios laisvės idėjos.

Laisvės ir nepriklausomybės
idėja lietuvių tautoje yra ir liks
gyva tol, kol bus gyva pati tauta.

Tos laisvės idėjos lietuviuose
neužslopins ir neužmigdys jokie
Šalčiaus ar Narkeliūnaitės oku-
puotoje Lietuvoje susukti filmai
apie lietuvių ir nelietuvių atsie-
kimus sovietinėje santvarkoje ir
naujas bolševikines socialistines
statybas.

Neįstengs to padaryti nei Vie-
nybėje iš okupantų spaudos per-
sispausdinamos paklodės dydžio
nuotraukos, vaizduojančios tauti-
niais rūbais aprėdytus mūsų pa-
vergtus brolius ir seses, džiaugs-
mingai traukiančius dainą apie
bolševikinę laisvę sovietiniame
tautų kalėjime, NKVD sargybinių

STASYS ŽYMANČAS

priešifuroje, kuri brangesnė net
už patį gyvenimą.

Nepagelbės čia ir Šalčiaus su-
manyti vadinami "konkrečius
pasiūlymai" kultūrinio bendra-
darbiavimo srityje - Balio Dva-
riono ir J. Švedo diriguojami
koncertai Amerikoje.

Veltui ir Vienybės širvydas
Amerikos lietuviams perša so-
vietinio poeto ir laureato Mie-
želaičio poeziją apie žmogų bol-
ševiką, lenininį komunistą ir po-
etą Bernardą Brazdžionį - bur-
žuazinį šunį ir hitlerinį fašistą,
kurio garbei Lenino premijos
laureatas malonėjo sukurti net
specialią "odę" - "Per pasaulį
keliauja šuva".

Suprantama, poetas Bernardas
Brazdžionis nėra nei bolševikas,
nei komunistas, o tik lietuvis pa-
triotas ir katalikas, tad Mieželai-
čiui jis ne žmogus, o šuva. Ru-
das, hitlerinis, fašistinis šuva,
ir be to - Vatikano šnipas.

Stalino ir Lenino premijos,
matyti, be reikalo niekam neduo-
damos ir su jomis susiję rub-
liai veltui niekam nedalijami.
Juos reikia užsistarnauti, nusi-
pelnyti... Na, vienas ir nusipel-
nė.

Sovietijoje ir bolševikų oku-
puotoje Lietuvoje gyvenimas,
anot Vienybės leidėjos V. Tyslia-
vienės, vis labiau lengvėja ir vis
labiau įstoja į žmoniškesnės vė-
žes...

Bet, net jei visa tai būtų šven-
ta tiesa, ar dėl to vieno lietuviui
jau turėtų pasijusti laimingais ir
atsisakyti svaiojė ir siekė savo
tautinės laisvės ir valstybinės
nepriklausomybės?

Pagal rašytoją Dudincevą, net
sovietinis žmogus ne vien duona
gyvena...

Gali Nikitos kukurūzas kelmis
suželti visuose Lietuvos kolcho-
zinių ir sovchozinių dvarų lau-
kuose ir pievose.

Sovietinių limonadų raudonai-
siais automatais gali būti papuoš-
ta ne vien senojo Vilniaus Kated-
ros aikštė, bet visų Lietuvos mi-
estelių turgų aikštės ir stam-
besnės komunalinės išieamos
vietos, kad jos užsienio turis-
tams bylotų bolševikų pasiektą
nepriylgstamą sovietinę gerovę
ir kultūrą.

Dešimtimis užtvankų pažabo-
tas neramūs ir sraunūs Nemunas
gali subanguoti viena iš-
tisine lietuvių tautos ašarų ir
kraujo jūra.

Tačiau niekas, net visas ga-

Dear Mr. Ciuberkis:

On behalf of a grateful com-
munity the Academy of Medicine
of Cleveland wishes to express
its sincere appreciation to you
and to the "Dirva" for the help
you have given in publicizing the
S.O.S. campaign. The phenome-
nal record achieved in immuni-
zing over ninety percent of our
population is dramatic evidence
of the effectiveness of the pub-
licity campaign. This service was
in keeping with the highest prin-
ciples of journalism.

Sincerely yours,

Henry A. Crawford, M.D.
President

Howard H. Hopwood, M.D.
Chairman, Polio Vaccine
Committee

Charles L. Leedham, M.D.
Co-Chairman, Polio Vaccine
Committee

Robert A. Lang
Chairman, Publicity Committee

lingasis Kremliaus kompartijos
centro komitetas, KGB slaptosios
policijos gausingojo aparato pa-
dedamas, negali Nemuno tekmės
atsukti į rytus ir vieton Baltijos
jūros ją nukreipti Juodojon jū-
ron.

Ir Lietuvos okupantai, kad ir
kaip jie besistengų "lengvinti ir
žmoniškinsi" pavergtųjų lietuvių
gyvenimą, maitinti juos bolševi-
kiniu Nikitos kukurūzu, girdyti
Narkeliūnaitės pagarsintu sovie-
tiniu limonadu, tuo pačiu metu
gaudydami ir šaudydami dar iš-
likusius laisvės kovotojus, - jie
nepajėgs išrauti iš lietuvių šir-
džių nemariosios laisvės ir ne-
priklausomybės ilgesio ir troš-
kimo.

Anglijos parlamentas nebuvo
visagalis, nes kaip būsimiems
Lietuvos teisininkams aiškino
prof. M. Romeris, jis negalėjo mo-
ters paversti vyru.

Neuovo visagalis Stalinas. Ri-
bota galia ir jo galingojo įpėdinio
Nikitos.

Aušrininkų skelbtas lietuvių
tikėjimas į laisvę, toji įgim-
ta, nepančiota ir nepr-
randama tiesa - Lietuvos
nepriklausomybės idėja, yra ne-
nugalima, neįveikiama ir neuž-
slopinama.

Ne todėl, kad ją šiandien skel-
bia ir gina į užsienius pabėgę
"tamsos išperiomis ir vam-
pyrais-vurdulakais" Paleckio iš-
vadinti įvairūs "nacionalistiniai
banditai ir fašistiniai žvėrys".

O todėl, kad Lietuvos nepri-
klausomybės spinduliai, užsie-
nį pasiekusiais tautinės lietuvių
rezistencijos žodžiais tariant,
nepaliaujamai sklinda

"iš pačių Tėvynės laukų velė-
nos,
iš vienišų šilųjų glūdumoje
išdygusių didvyrių kapų,
iš kankinių kraujo,
iš Sibiro ir Vorkutos taigose
žuvusių, baissiojo vergovės
nedalioje užgesusių mūsų
seserų ir brolių vargo, kan-
čios ir sopulio".

Tokia yra mūsų byla iš tiesio-
ginių tautinės tikrovės šaltinių.

• Laisvės Kovų Dainos,
LNF išleistos knygos visais
reikalais kreiptis į E. Če-
kienę, LNF pirm., 87-80 96
St., Woodhaven 21, N. Y.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkaina-
vimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus
vedėjas.

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

Diena 'Mažojų Lietuvoj' Hamiltone

Rugpiūčio 4 d., su Ig. Varnu paspaudėm aplankyti stovyklaujančių skautų. Pataikėm geru momentu — pietų laike. Išsirikiavę prie lango, klegėjo gražus jaunimas. Visų linksmi veidai, pilni džiaugsmo, įspūdžių. Gal tik stovyklos vadovybės kiek rūstesni veidai, mat per daug apkrauti darbu, dėl vadų trūkumo. Bet ir jie nesiskundžia, aukojasi kilniam ir be galo naudingam darbui: mūsų jauno-

sios kartos tautiniam ir skautiškam auklėjimui. Jų rūškanotus veidus praskaidrina dvasios vadas kun. Kulbis, kuris randa kiek-

Pasiteiravus pas stov. vadovus, gautas džiuginantis atsakymas. Stovyklos tvarka ir drausmė įgyvendinta, išskyrus keletą neklaužadų, kurie būtų beveik nepageidaujami dėl savo atžagareiviškumo stov. tvarvienam, taip suaugusiam, taip mažam ką pasakyti. Kad ir labai užsūstūsiu, Hamiltono skautų rėmėjai, įdėję daug darbo stovyklavietės įrengimui, nuoširdžiai dėkoja skautų vadovams už jų pasiaukojimą

Pasiruošimas vakaro laužui....

nedėkingam, bet brangiam darbui: jaunimui ir Tautai. Dėkojame kun. Kulbiui, už teikiamą dvasinę pagalbą, tiek jaunimui, tiek jų vadovams.

pasirodymą, susilaukus daugiausia plojimų.

Negalime nepaminėti ir mielą p. St. Augustinavičių (sen.) atsivedusį į laužą didelį būrį lietuviškai gražiai kalbančių anūkų. Skautams ir svečiams traukiant lietuvišką dainą p. Augustinavičiaus veide matėsi maloni pasitenkinimo šypsena. Patraukęs man už alkūnės sako: "tai tos pačios dainos, kur mes dainavom Lietuvoj, prieš daug metų".

Vykstant laužo programai, su p. Augustinavičium aptarta rytdienos tabakininkų rengiamos gegužinės reikalai. Mielieji ūkininkai

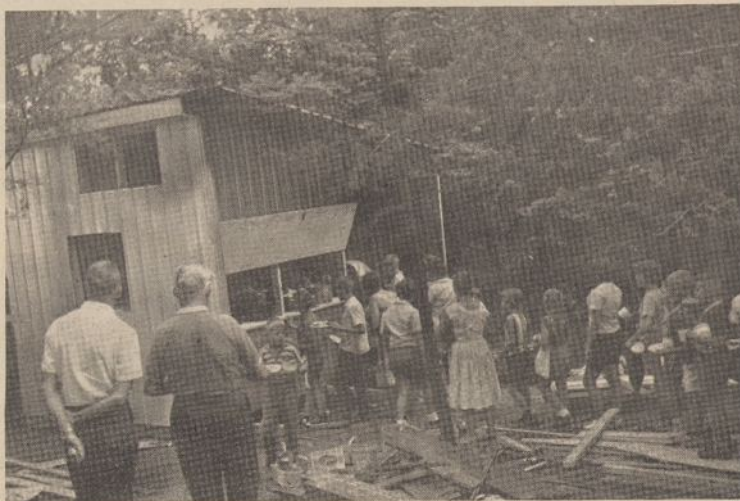

T. Tumaitytė užsiėmė su paukštytėmis...

kai. Tas demoralizuoja ypač mažuosius.

Pagal dienos programą, atlikus užsiėmimus, vakare 8 val. iškilmingoji dalis — vėliavų nuleidimas. Čia ir pasirodė visa mūsų ateities tvirtovė. Gražiai išsirikiavę apie 170 uniformuoto jaunimo, svečiams sukėlė nepaprastą pasigėrėjimą. Ant stiebo iškelta mūsų trispalvė, kalnuotos vietovės pušynėlis pridengė išsirikiavusias palapines, su būriu žvilių lietuviukų, primena mums mielą rytų Lietuvos vaizdėlį.

9 val. laužas, Maironio jubiliejiniam paminėjimui. Užkurti laužą skautai pakvietė Hamiltono skautų rėmėją valdybos pirmininką p. A. Paukštį. Jam nors ir nesant skautu šis uždavinys puikiai pavyko. Pirmoje dalyje buvo trumpai apibudinta Maironio darbai mūsų Tautai, palydint jo sukurtomis dainomis. Antroji dalis buvo pajvairinta tautiniais šokiais ir kitomis įvairenybėmis. Labai gražiai pasirodė jūrų skaučių būrelis, padainuodamas savo kūrybą iš stovyklos gyvenimo, neužmiršdamos paminėti ir mūsų gerųjų bičiulių — tabako augintojų. Lietuviškas valio! mūsų jūreivėms, už tokį gražų

Nors Hamiltono skautų rėmėjų statoma virtuvė dar neužbaigta, bet stovyklautojai patenkinti. Kairėje stovi rėmėjų valdybos pirm. A. Paukštys ir talkininkas Aleksa. V. Pašilio nuotraukos

rengia šią gegužinę, talkininkaujant skautams su programa, stovyklavietės įrengimo išlaidoms sumąžinti.

nuoširdžiai dėkoja talkininkams, paaugavusiems savo laiką mūsų jaunosios kartos paruošimui ateities darbams. (vp)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

Marilyn daugiau nebesivėluos...

PASAULYJE, kuriame gyvename, Marilyn Monroe mirtis padarė tiek pat triukšmo, kiek raketa pakėlus ir sugrąžinusi iš erdvės žmogų.

Pasaulinio garso aktorius mirtis visad įjauja labiau, negu didelė lėktuvo ar traukinio katastrofa. Nes aktoriai laikomi visuomenės artimaisiais. Žiūrovas su jais susiglyvena ir galvoja, kad tai jis pats, arba kad aktorius jam sako ir merkia akį...

Prancūzų aktorius Jouvett sakydavo: "Gatvėje sutinku žmones, kurie žiūrėdami į mane šypsosi ir būna labai nustebę, jei aš jų neatpažįstu..."

Kartais tokio nusivylusio žiūrovo nusteimas lengvai pavirsta neapykanta. Publika kažkodėl galvoja, kad didieji aktoriai, kurie jai patinka, priklauso jai su visomis paslaptimis ir svajonėmis.

Tad aktoriams kartais kyla noras mirti, nes jie susidaro įspūdį, kad egzistuoja ne sau, o yra pasidarę kažkokiais "simboliais", arba daiktais, kitų nuosavybė.

Tokiais jie tampa net ir tada kai miršta.

MARILYN MONROE norėjo tapti aktore ir tas jai pavyko. Bet ji nesugebėjo išsivaduoti iš kompleksų.

Nepažinusi tėviško glamonėjimo, niekad negalėjo pažinti ir tikros laimės.

Ji turėjo viską būti laimingai, išskyrus laimę ir gyvenimą, mas jai netiko, kaip blogai pasiūta suknelė. Ją visą laiką gąsdino mintis, kad neužteks jėgų kovoti, kaip toms kino žvaigždėms, kurios šiandien pasenusios ir užmirštos sutinkamos Sunset bulvare Hollywood.

Hollywoodas paverkšlens ir, kol žmonės dar nespėjo užmiršti, susuks filmą iš jos gyvenimo... su Kim Novak!

Filmų gamintojai yra be sentimentų. Jiems svarbu kuo daugiau uždirbti dolerių net ir su mirusia Marilyn Monroe...

Vertė J. P. Palukaitis

(50)

Kai Reinoldas pasiekė savo kambarį viešbutyje — atsarginiais laiptais ir niekeno nepastebėtas — buvo jau dvidešimt po dešimtos, ir jis buvo labai sušalęs ir labai alkanas. Jis atsuko centrinį šildymą, patenkintas konstatavo, kad jo išvykos metu niekas kambaryje nebuvo, ir susirijo su viešbučio reikalų vedėju.

Ne, jo niekas neieškojė, ir niekas jam neskambinęs. Žinoma, būsiąs didelis malonumas ir šią vėlią valandą paruošti šiltą valgį; virtuvės šefas jau ruošiasis į lovą, tačiau jis laikysias garbe ponui Rakosiui parodyti, ką jis galįs sugebėti, iš anksto nepasiruošęs. Į ką Reinoldas gana grubiai pastebėjo, kad pirmoje eilėje esąs svarbus skubumas, o kulinariniai sugebėjimai turėsią laiko iki kitos dienos.

Tuo po vienuoliktos jis buvo jau suvalgęs savo puikius pietus ir beveik visą bonką soproonio ir baigęs pasiruošti išvykai. Tiesa, dar buvo beveik valanda iki sutarto laiko, tačiau kelio galas, kuriam Grafo Mercedes

sunaudodavo šešias ar septynias minutes, pėsčiomis pareikalaus gerokai ilgesnio laiko, juo labiau, kad jis pasirinks ne tiesų kelią, o visokius vingius. Jis persivilkio šviežiais marškiniais, apsiavė naujomis kojineis, o naudotus baltinius tvarkingai padėjo į spintą; nes šią akimirka jis dar nežinojo, kad šin kambarin daugiau niekada nebeįjengs. Jis šiltai apsilviko, kad apsiginti nuo žiemos nakties šalčio, ir vėl išėjo atsarginiais laiptais. Tuo pat metu, kai pasiekė gatvę, dar išgirdo viršuje skambantį telefoną — tyliai ir vis iš naujo; tačiau jis nekreipė dėmesio, nes garsas lygiai galėjo sklisti ir iš kito kambario.

Buvo tik po dvyliktos, kai jis pasiekė gatvę, kurioje stovėjo Janscio namas. Nepaisant greito tempo, kurį jis stengėsi išlaikyti visą kelią, dabar buvo pusiau sušalęs, tačiau labai patenkintas, nes buvo tikras, kad jo pakeliui niekas nepastebėjo ir neskė. Reikėjo tikėtis, kad Grafas dar bus palikęs gurgšnį to b a r a k o.

Gatvėje nebuvo matyti nė vieno žmogaus, ir, priėjęs prie garažo durų, rado jas atviras, lyg jo būtų laukta. Garaže buvo tamsu, tačiau jis įėjo ir, nelindamas žingsnio, drąsiai pasuko link durų kitame gale. Jis galbūt jau buvo spėjęs nueiti keturis ar penkis žingsnius, kai garaže staiga įsižiebė ryški šviesa, tuo pat metu užpakalyje garsiai užsitrenkiant geležinėms durims.

Reinoldas stovėjo, visiškai nejudėdamas ir išmintingai vengdamas rankas artinti prie kišenių. Paskui jis lėtai apsidairė: kiekvienoje garažo kerteje stovėjo po tykantį, besišypsantį AVO vyrą, su pažastose šūviui paruoštais automatais, su tipiškais ilgais apsiaustais ir aukštomis kepurėmis.

Tuos žmones iš karto galima atpažinti, pagalvojo Reinoldas. Tai paaiškėdavo tuoj pat, pamačius tų žvėrių veiduose brutalų niekšingumą, gašlų sadizmą, kuris tie-

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

PARAMA

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

siog automatiškai sutinkamas visų totalitarinių režimų slaptosiose policijose.

Tačiau dar grubesnį įspūdį padarė jam penktasis veidas — mažo, inteligentiško vyro, stovėjusio netoli durų. Reinoldui į jį pažvelgus, tas vyras atkišo pistoletą, žengė porą žingsnių link Reinoldo ir nusilenkė, ironiškai šypsodamasis:

— Kapitonas Michaelis Reinoldas iš Secret Service, jei neklystu. Tamsta nepaprastai punktualus, ir mes tai labai vertiname. Mes iš AVO nemėgstame, kad mus kas nors verstų laukti.

ŠESTASIS SKYRIUS

Tylus ir nejudėdamas stovėjo Reinoldas garažo viduryje. Ištiesą amžinybę jis ten išstovėjo, kaip jam atrodė, stengdamasis nugalėti pirmąjį sukrėtimą, suvokti karčią realybę ir ko greičiau išsiaiškinti AVO atsiradimą bei jo draugų dingimą. Tačiau iš tikrųjų tai nesitęsė ištiesą amžinybę, greičiausiai: tepraėjo nedaugiau penkiolikos sekundžių, kol Reinoldo apatinė žiauna nustumta žemyn, ir jo akys išsiplėtė iš baimės.

— Reinoldas? — prabilo jis neaiškiai ir sunkiai ištardamas tą pavardę vengrišku akcentu. — Michaelis Reinoldas? Aš, aš net nežinau, apie ką Jūs kalbate, drauge. Kas — kas gi atsitiko? Kodėl tie vyrai stovi ginkluoti? Aš nieko nepadariau, drauge, tikrai nieko! Aš prisiekiu! — jis gnaužė rankas taip, kad net krumpliai pabalo, ir jo balso drebėjimas išdavė baimę.

Abu sargybiniai, kurie galėjo matyti Reinoldą, pakėlė antakius ir nustebę, žiūrėjo į vienas kitą, tačiau tam-sios, klatingos mažojo žmogaus akys nerodė nė mažiausios abejonės šešėlio.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Vasario 16 Gimnazijos** šelpti 143 būrelyje per š. m. pirmą pusmetį pavyzdinčiai sumokėjo nario-rėmėjo mokestį už visus metus po \$12.00 šie asmenys: Čepulienė Roma, Mackevičius Andrius, Pračkienė Bronė, Sandargienė Aldona ir Stravinskis Jurgis. Už pusę metų po \$6.00: Adams A., Balys Anicetas, Banys Leonas, Butkienė Fr., Krivickienė Marija, Modestavičienė Felicija ir Ignienė Birutė. Kiti nariai moka tik gerai juos paprašius.

Nesumokėjusius nario — įnašo už I-jį pusmetį, maloniai prašome apsimokėti, nes pinigai \$107.00, mūsų būrelio išlaikomam mokiniui Šarūnui Veršeliui jau yra išsiusti. Už auką yra gautas Vasario 16 Gimnazijos direktoriaus prof. dr. L. Gronio padėkos laiškas, kuriame tarp kitko sakoma: "Tačiau tik dėka Jūsų pasiaukojimo ir išvermingumo surenkamos taip gausios aukos, be kurių Vasario 16 Gimnazija negalėtų gyvuoti. Kol bus tokių kilnios patrijotinės dvasios lietuvių, tol bus gyva lietuviybės dvasia tremtyje..."

Šie žodžiai rėmėjams yra

PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPIŪČIO 26 D. SLA 136 kuopos gegužinė Painsville klonyje.

RUGSĖJO 8 D. D.L.K. Birutės Draugijos parengimas.

RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

SPALIO 20 D. "Lietuva Maironio kūryboje" - akademinis minėjimas ir pobūvis šv. Jurgio parap. salėje.

SPALIO 6 D. Vlodo Brazilio vad. dramų studijos rengiamas dramatis Stasio Pilkos rečitalis.

LAPKRIČIO 24 D. L. V. S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

GRUODŽIO 2 D. Akademija Maironio Garbei - pasikaita, Čiurlionio Ans. koncertas ir pobūvis Naujos parap. salėje.

padėka ir pakvitavimas už teikiamas aukas. Kadangi būrelio rėmėjų skaičius mažėja keičiant gyvenamas vietas, nuoširdžiai kreipiuosi į Clevelando geros valios ir kilnių norų lietuvių — papildyti 143 būrelio narių skaičių įstojant naujais nariais, kad atgavus pirmąsias organizavimosi laikotarpio 24 narių skaičių.

Dabartiniu laiku yra likę tik 17 narių.

Būtų labai malonu, kad praneštumėt, jog sutinkate būti nariais-rėmėjais.

Nario mokestis — vienas doleris mėnesiui, kurį prašome mokėti 143 būrelio vadovui Pr. Pračkui — 1311 East 66 St., Cleveland, tel. HE 1-1781.

143 būrelio vadovas
Pr. Pračkus

• **Dr. B. ir M. Jankauskai** iš West Brentwood, L. I., N. Y. viešėdami Clevelande paaukojo BALFui \$10.00 Punsko lietuviams paremti. Dr. B. ir M. Jankauskams nuoširdžiai dėkojame už auką.

Clevelando BALFo 68
Skyr. Valdyba

• **Pasaulio tautų diena** įvyks Clevelande, Kultūrinių darželių centre, š. m. rugsėjo mėn. 23 dieną. Programoje pavienės tautinės grupės pasirodys tautinių šokių ir dainų programomis. Ta proga bus pagerbtas ir buv. ilgametis Clevelando meras Ant. Celebreze.

• **Laisvės Kovų Dainas**, išleistas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, Clevelande galima užsisakyti pas: Vyt. Stuogį — 1198 E. 84 St., tel. SW 5-4676; Marijų Blyną — 6823 Bayliss Ave., tel. 361-8165; Dr. Vl. Ramanauską — 18310 Marcella Rd., tel. IV 1-6700 ir Dirvoje.

Dirvoje Laisvės Kovų Dainas galima užsisakyti ir paštu ne Clevelando gyventojams.

Rodgers ir Hammerstein

Linksma ir melodinga ekskursija į Rodgers ir Hammersteino muzikos pasaulį nuo 1943-1960 metų! Ta malonia ekskursija galite pasinaudoti, nuvykę į Clevelando Vasaros Orkestro koncertą Public Auditorio.

RESPUBLIKONŲ KANDIDATAI IŠ OHIO

Artėjant lapkričio mėn, rinkimams, garsėja ir kandidatų balsai, auga jų "politinis karingumas", išskyla jų asmeninės savybės.

Štai, eilė respublikonų kandidatų, siekiančių įvairių postų tiek federaliniuose, tiek Ohio Valstijos postuose.

Į JAV Senatą respublikonų kandidatas JOHN MARSHALL BRI-

LEY, teisininkas ir pramonininkas, apie savo oponentą senatorių Frank J. Lausche išsireiškia, kad tai buvęs "neefektyvus senatorium" per visus 5 metus, tinkamai nesugebėjęs atstovauti nei Amerikos nei Ohio Valstijos.

Kalbant apie patį kandidatą J. M. Briley, į palaikančių laikračių nuomone, retai pasitaiko, kad tokių sugebėjimų ir tokio tinkamumo žmonės nutraukia ryšius su tiesiogine savo profesija ir ištato savo kandidatūrą balsuotojų pasirinkimui. Ypatingai, kai reikia stoti prieš tokį sekmingą balsų gavėją, kaip sen. Frank Lausche.

Į Ohio gubernatoriaus postą respublikonų kandidatu eina JAMES A. RHODES, kuris tik pradėjęs priešrinkiminę akciją, jau susilaukė ypatingo dėmesio savo pro-

rium salėje rugpiūčio 16 d., ketvirtadienį, 8:30 val. vakare.

Koncerto solistai: Betty Bennee, Anita Darian, William Tabbert, Jack Russell ir "Pops" choras.

Orkestrui vadovauja L. Lane.

D E M E S I O !

Pranešame, kad "Lietuvių Prekybos Namai" Clevelande, jokio leidimo, persiuntimui siuntinių per Globe Parcel Service Inc. centrą, neturi ir jokio susitarimo nėra padaryta. Spėjama, kad vienas iš Globe Parcel Service Inc. centro tarnautojų, kuris šiuo metu yra išvykęs atostogų, tokį pažadą, arba kaip rašo šios firmos prezidentas, "THIS NONSENSE", galėjo padaryti — neatsiklausęs vadovybės.

Siuntėjai, atiduodami savo siuntinius į Lietuvių Prekybos Namus Clevelande, imasi savo rizikos ir nuo šios dienos Globe Parcel Service Inc. negarantuoja kur jie pateks.

Globe Parcel Service Inc.
1313 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio.
Telef. 8810806.

• **Savininkas parduoda namą.** Su 2 miegamaisiais, didelė stiklais dengta veranda su puikiu vaizdu į Lake Erie ežerą. Arti mokyklų, bažnyčių, krautuvų. Geras CTS susisiektas. Žemi mokesčiai. Puiki vieta vaikams, pensininkams ir dirbančiam porai. Vieta — rytinėje Clevelando dalyje. Tel. KE 1-3227.

Puikus mūrinis frontas

4½ kamb. bungalow prie Lake Shore Blvd. ir East 185-os gt. Prie pat Naujosios Parapijos ir mokyklos. Rūsūs, gaso šildymas, 1½ garažo. 8 metų senumo. Prieinama kaina tai vietai.

Lakeland Realty Co.

KE 1-6681 KE 1-3662
IV 1-8088 (92, 93)

• **Parduodama 100 akrų žemės ir 40 akrų miško.** Galima pirkti visą arba dalimis, tik nemažiau kaip 10 akrų. Farma yra Mattawan miesto pakraštyje, Michigane, prieina 2 keliai, vienas asfaltuotas, kitas žvyruotas, teirautis:

Mr. Adam Widzes,
Mattawan, Michigan
(91, 92, 93, 94)

KREIPKITES Į SAVO SODININKĄ

Pavyzdinčiai sutvarkyta sodyba yra kiekvieno šeiminko pasididžiavimas ir didelis įnašas į jūsų apylinkės gyvenimą.

Mes turime Jums pasiūlyti žemaūgių vaisinių medelių, vaiskrūmių, spalvingų rožių, įvairių dekoratyvinių krūmų, pievoms Agrieco trąšų, piktžolėms naikinti chemikalų, durpių ir sėklų.

Taip pat galite gauti specialiai paruoštas žemės kambarinėms gėlėms.

Užsukit pas V i n c a A p a n i ū, jūsų sodininką —

12518 Lake Shore Blvd., Cleveland 8, Ohio, arba šaukit telefonu PO 1-5614.

Atsakymas Saulei Montvilaitei į jos laišką, rašytą Impulevičiaus dukteriai Vilniaus "Tiesoje"

Aš nepažįstu nei vienos iš Jūsų, bet paskaičius tą klaidingą laišką noriu, miela Saule, Tave patikslinti, nors maža turiu vilties, kad Tave tas mano laiškas pasieks. Tarp kitko Tu rašai:

"Jūs pasakėte JAV žurnalistams, kad nieko nežino apie savo tėvą praeitį, išskyrus tai, jog jis buvo Lietuvos kariuomenės majoras. Čia Jūsų žodžiai sukrėtė mane ir sujaudino. Aš nežinau Jūsų, nežinau, ar norėsite mane suprasti. Bet tai yra, kas sukryžiuavo mūsų kelius..."

Prieš 21 metus liepos 7-ąją mano tėvą poetą Vytautą Montvilą atplėšė nuo mūsų nacionalistiniai žudikai, Jūsų tėvo sebrai. Ir aš nežinau nei jo kapo nei žudiko pavardės...

Jūs sakote, kad nieko nežino. Kaip galite Jūs nežinoti tai, ką žino visa Lietuva. Geriau būti našlaite, negu budelio dukra..."

Miela Saule, giliai užjaučiu Tavo sielvartą anksti netekus tėvo ir gerbiu Tave, kad nors ir į to žmogaus dukterį kreipdamasi rašai, bet patvirtini, jog nežinai kaltininko. Rašau Tau, nes esu našlaitė ir aš tuo pačiu maždaug laiku netekusi ir tėvo ir motinos. Bet gyvenę gerų žmonių dėka laisvajam krašte.

Tu augai globojama savo mamytės. Suprantu Tavo kerštą nežinomiems tėvo žudikams, bet noriu Tau priminti, jog tai įvyko tik tai dabartinių Tavo ir mano tėvynės okupantų dėka, kurie 1940 m. įsibrovė į mūsų abiejų gimtąjį kraštą ir savo neribota melo propaganda suklaidino daugelį mūsų brolių, o dar daugiau nukankino.

Tavo tėvą išvedė prieš 21 metus, bet ar Tu nežinai, kiek tėvų išvedė prieš 22 metus liepos 11, 12 d. Daugelis iš jų niekuomet nebe grįžo. Tada ir Impulevičiūtės tėvas berods, buvo į kalinimą išvestas.

O birželio 13-14 dienomis, ar Tu negirdėjai visos Lietuvos vaikų baisaus klyksmo, ar negirdėjai motinų šauksmo, vežamų į Sibiro miškus, ar nematei, kaip iš jų rankų buvo plėšiami vaikai ir kūdikiai, kurių jos niekuomet nebepamatė. Retas iš jų tenžaugo.

Tu, Saule, primeti Impulevičiui ir Pirčiupio žudynes, kurias vykdė kiti Lietuvos okupantai, bet ar Tau niekas nepasakojo, jei pati neatsimeni, apie Pravienskių žudynes, Rainių miške, prie Telšių, Panevėžyje, Červenė ir kitur vykdytas istorijoje negirdėto žiaurumo žudynes, kurias atliko dabartiniai Tavo "globėjai", versdami Tave rašyti klaidingą laišką Impulevičiaus

jektu pakelti Ohio industrinį vystymąsi ir tuo pačiu pakelti naujų darbų atsiradimą 200,000 žmonių.

Savo administracinius užsimojimus ir sugebėjimus James A. Rhodes jau yra parodęs būnant Columbus (Ohio sostinės) meru ir Ohio valstijos vyr. revizorium (Auditor of State).

James A. Rhodes priešrinkiminės akcijos būdingu bruožu reikia laikyti tai, kad joje neišstatoma pirmoje vietoje kandidato asmeninės savybės ir jo patirtis administraciniame ir visuomeniniame darbe, bet einama su gyvenimiškais ir drąsiais projektais, tiesioginiai liečiančiais balsuotojų gyvenimą, jų gerovę.

Jo oponentas, gub. Mike Di Salle, taip pat populiarus Ohio gyventojų tarpe, bet pastaruoju metu jo populiarumas yra kiek sumažėjęs.

jų" mokyklose aiškinant Leniną ir Staliną sakoma, jog tėvus ne tik prakeikti, bet ir žudyti reikia, jeigu tu reikalauja partija. Ir tu gerai žinai rusų komjaunuolių ne kartą pavyzdžiu statytą, išdavusį tėvą už susidarytą menką maisto atsargą, kuris buvo pakartas, o sūnus partijos didvyriu pavadintas.

Tu džiaugiesi, kad tavimi Motina — Tėvynė rūpinasi ir sakai, kad tik dabar Lietuvoje laisvė ir lygybė, bet visas pasaulis žino, jog 1939 m., kada bolševikai įvedė savo įgulas į mūsų kraštą jau pasibaigė Tavo ir mano tėvynės laisvė ir prasidėjo okupacija, prievarta įjungiamą į Sovietų Sąjungą ir tebenešantisunkų vergijos jungą, kas parašyta beveik visose Vakarų didžioje enciklopedijose, o The American Peoples Enciklopedija pažymi, kad į Sibirą deportuota milijonas katalikų.

Tu kvieti atvykti, nes norėtum parodyti 9-tą fortą ir ten išžudytųjų paminklą, primedama tai lietuviams. Bet prieš tai Tu paskaityk Jewish Enciklopediją, kurioje rašoma, kad 1939 m. prasidėjus antram pasauliniam karui, Lietuva tapo viena iš nedaugelio valstybių, priėmusi žydų pabėgėlius, o po Lenkijos žlugimo vienintelė tvirtovė laisvo žydų gyvenimo ir kultūros rytų Europoje.

9-tą fortą kaip tik ir įrėngė lietuvių kankinimui ir žudymui dabartiniai Tavo ir mano Tėvynės okupantai ir ne kas kitas, o tik jie sukryžiuavo mūsų kelius.

Tavo sesė lietuvaite
Giedrė Mikniūtė

Prezidento Antano Smetonos monografijai garbės prenumeratos ir paprastos prenumeratos jau renkamos.

Garbės prenumerata — \$25.00 ir daugiau. Paprasta prenumerata — \$10.00.

Norintieji tą didelį leidinį užsiprenumeruoti, čekius siųskite Dirvai.

Garbės prenumeratoriai gaus geresniais viršeliais įrištą numeruotą leidinį su pažymėta savo pavarde.

Pats laikas jau dabar užsiprenumeruoti ir tuo paremti monografijos leidimą.

24 valandų patarnavimas Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštais purkštuvais — taisomos karoserijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. SVARCAS 35571 Vine Street
savininkas Eastlake, Ohio

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką ducną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

UŽSAKYKITE GELES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

KAS IR KUR?

VILTIES DRAUGIJOS NARIAMS

pažymėjimų išsiuntinėjimas suaktyvėjo, grįžus iš atostogų draugijos pirm. Dr. Vl. Ramanauskui.

Pažymėjimai siuntinėjami tiems draugijos nariams, kurie gražino baltas korteles, t. y., patvirtino draugijos kartotekose įrašytą įnašų dydį ar jį padidino. Taip pat sūnčiama ir naujai įstojusiems nariams.

Dar liko ne mažas narių skaičius neatsiliepusių. Valdyba prašo juos kuo skubčiausia atsiliepti, grąžinant baltas korteles. Atskiri raginimai nebebus siuntinėjami.

• **Pranas Brauklys**, aktyvus Sudbury, Kanadoje, visuomenės veikėjas ir Vasario 16 Gimnazijos rėmėjas tragiškai žuvo, plaukiant laiveliu French River upe.

• **Solistas Vaclovas Verikaitis** pasirašė sutartį dainuoti Puccini operoje "Madam Butterfly", kuri sekančiame sezono bus statoma O'Keefe Centre, Toronte.

• **Stella Abraitienė**, iš New Yorko, rugpiūčio 11 d. skrenda į Chicago į Grand Rapids, Mich., tarnybos reikalais, kur ji išbus apie savaitę laiko.

• **Dail. A. Tamošaitienės** gobeleną "žemaičių senkapių" drauge su Sibiro lietuvių parašyta maldaknyge rugpiūčio 5 d. tremtiniai įteikė popiežiui Jonui XXIII.

• **Lietuvių Fondas** per Balfio Centrą gavo iš Dr. V. Tercijono \$500.00 įnašą. Naujas LF narys Dr. V. Tercijonas, gyv. Letchworth Village, Thiells, N. Y., yra pasižadėjęs artimoj ateity įnešti dar kitus penkis šimtus dolerių. Taip mielių lietuvių aukomis LF auga ir stiprėja tūkstantinėmis bei mažesnėmis sumomis.

AUKOS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ REIKALAMS

New York, N. Y. — A. Simutis; Rochester, N. Y. — R. Kirsteinas; Chicago, Ill. — Petras Vėbra; Cicero, Ill. — Ona Simonaitis; Waukegan, Ill. — Pranas Sliteris; Sebewaing, Mich. — Dr. Juozas Sidagis; Detroit, Mich. — Pr. Stanionis.

8 asmenys prašė pavadžių neskelbti. Dabar prisiūsta aukų — \$65.00. Pirmiau prisiūsta — \$1,728.00. Trūksta iki \$2,000.00 dar \$272.00. Tikiu, kad per šį mėn. balansas bus prisiūstas. Visiems aukotojams — dėkui.

J. J. Bachunas

LIETUVIŲ PARODA KANADOS SOSTINĖJE

Besibaigiant Wasagos meno parodai, kurioje dalyvauja 4 menininkai — T. Valius, J. Pautienius, V. Petravičius ir S. Smalinskienė, iškilo sumanymas ją perkelti į kitus Kanados miestus.

Dr. V. Skalandžiūnas pasiūlė apsvarstyti klausimą, ar nebūtų galima suruošti pirmutinę lietuvių meno parodą Kanados sostinėje Otawoje.

Wasagos meno paroda, per du savaitgalius sutraukusi apie 1000 dailės mėgėjų rodo, kad Kanadoje gyveną mūsų tautiečiai domisi menu ir remia savuosius dailininkus. Jei pavyks susitarti su dailininkais ir nebus kokių nenumatytų kliūčių, tai pirmoji lietuvių meno paroda Kanados sostinėje įvyksta rugsėjo mėn. 15 d., atseit Kanados Lietuvių Krašto Tarybos narių suvažiavimo metu.

Kanados sostinėje Otawoje ir artimose apylinkėse yra susitelkę arti 150 mūsų tautiečių, kurių didelė dalis dirba mokslinį darbą, užima valdines vietas, arba verčiasi savo profesijomis.

A. B-tas

Baleto šokėjai J. Puodžiūnas ir V. Karosaitė rugsėjo 9 d. šoks LB rengiamoje Kalifornijos Lietuvių Dienoje. L. Kančausko nuotrauka

VIRŠUJE: Toronto choras "Varpas" šį rudenį ruošiasi dviem koncertams: spalio 7 d. New Yorke ir spalio 27 d. Toronte, savo dešimtmečio minėjimo proga. DEŠINĖJE: Choro valdyba. Sėdi iš kairės: D. Kaškelienė, pirm. J. Račys, dirigentas S. Gailevičius, M. Zubrickienė. Stovi: L. Valiukas, J. Šarūnas, L. Medelis, J. Sabaliauskas. Trūksta A. Eizinaitis. M. Pranevičiaus nuotraukos

Inžinierių ir architektų suvažiavimas Detroite

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Centro Valdyba ir ALIAS Detrito Skyriaus Valdyba maloniai kviečia visus kolegas — tiek ALIAS narius, tiek sąjungai nepriklausančius — lietuvius inžinierius, architektus ir kitus mokslo darbuotojus, dalyvauti visuotiniame VII-tame ALIAS suvažiavime, kuris įvyks 1962 metų rugsėjo mėn. 1 ir 2 dienomis (Labor Day) Detroite, Michigan.

Iškilmingas suvažiavimo posėdis, darbo posėdžiai, susipažinimo pobūvis ir banketas įvyks erdviose ir vėsinamosiose TULLER viešbučio salėse. Viešbutis pačiuame Detrito miesto centre ADAMS ir PARK AVE. kampe.

Susipažinimo pobūvis įvyks šeštadienio vakare po iškilmingo posėdžio. Banketas sekmadienio vakare didžiojoje TULLER viešbučio salėje. Banketas bus su vakariene ir šokiais grojant nuotaikingam šokių orkestrui.

Kolegos delegatai ir svečiai iš kitų miestų, neturintieji pažįstamų bei nenorintieji pernaktoti pas kolegas, prašomi rašyti arba skambinti J. Gaižuiui, 591 West Grixdale St., Detroit. Jiems bus rezervuoti kambariai TULLER viešbutyje. Kambarių kaina: vienam asmeniui \$6.50, dviem \$10-\$12 parai.

Visais kitais organizaciniais reikalais prašome rašyti arba skambinti: ALIAS Centro Valdybai Chicagoje, J. Jasiukaitis, 1639 South 50th Court, Cicero 50, Illinois. Tel. TO 9-4487 arba ALIAS Detrito Skyriaus Valdybai, K. Tuskenis, 17190 Ardmore Street, Detroit 35, Michigan. Telef. UN 3-5667.

Suvažiavimo darbotvarkė

Rugsėjo 1 d.

I. 12-15:30 val. Dalyvių registracija.

II. 15:30-18:30 val. Iškilmingas posėdis: 1. Suvažiavimo atidarymas; 2. JAV ir Lietuvos himnai; 3. Garbės, darbo prezidiumo ir komisijų sudarymas; 4. Sveikinimai žodžiu ir raštu; 5. Dr. Romualdo Zalubos paskaita, tema "Erdvės ir jų užkariavimas"; 6. Iškilmingo posėdžio uždarymas.

18:30-19 val. Pertrauka.

III. 19-22 val. Susipažinimo pobūvis.

Rugsėjo 2 d.

I. 8 val. Pamaldos šv. Antano bažnyčioje — 25-tos ir Vernor gatvių kampas.

II. 10-14 val. Darbo posėdis: 1. ALIAS Centro

Valdybos pranešimas; 2. Skyrių pranešimai; 3. PLIAS Centro Valdybos pranešimas; 4. Technikos žodžio pranešimas; 5. Mandatų komisijos pranešimas; 6. Centro Valdybos, Revizijos komisijos ir Garbės Teismo rinkimai; 7. Rezoлюциjų komisijos pranešimas; 8. Klausimai ir sumanymai.

14-15 val. pietų pertrauka.

III. 15-18 val. Pranešimai ir diskusijos ALIAS organizacijos klausimais.

IV. 20 val. Banketas (iškilminga vakariene — šokiai didž. viešb. salėje).

ALIAS Centro Valdybos vardu

Inž. arch. K. A. Bertulis

DAR VIENAS ROMANAS DIRVOS KONKURSUI

Šiomis dienomis gautas dar vienas romanas Dirvos konkursui. Veikalas didelis, 340 mašinėlės rašytų puslapių. Autoriaus slapyvardis A. St.

Veikale vaizduojama komunistų subversyvinė veikla JAV, tiksliau Kalifornijoje, Los Angeles mieste ir netoli jo esančiuose kalnuose. Veikalas pavadintas Pasaka. Jo veikėjų tarpe yra ir pora lietuvių kilmės žmonių. Jury komisija su atsižėjimu veikalus skaito.

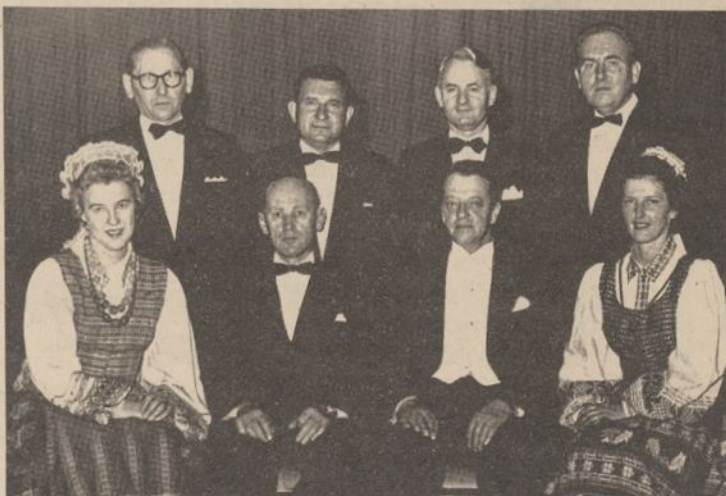
Kadangi laiko mažai beliko, rašytojai prašomi savo kūrinį siųsti St. Santvarui, kaip nurodyta Dirvos konkurso taisyklėse, šiuo adresu: 404 K St., So. Boston, Mass.

GAL KAM ĮDOMU?

Dirvoje dar galima įsigyti knygą "Lietuva Tironų pančiuose" (kaina \$2.00), kurioje vaizduojama ir kruopščiai paruošta dokumentuota medžiaga atvaizduojama Lietuvos pavergimo laikotarpis. Jei kas nespėjo tos knygos įsigyti prieš 10 metų, nenusiminkit — ji aktuali ir dabar.

Dirvoje galite užsisakyti ir daugiau įvairių žinomų lietuvių beletristikos ir publicistikos autorių knygų: Br. Railos, V. Alanto, J. Jankaus, A. Mackaus, J. Gliados, J. Švaisto ir kt.

• **Paieškomas Jonas Lapeikis** ir jo šeima. Teiraujasi jo sesuo Leonora Lapeikaitė, gyv. Lietuvoje, Anykščių raj., Troškūnų pašt., Komjaunimo g-vė Nr. 27. Yra žinių, kad gyvenęs Kalifornijoje. Žinant ką nors apie jį prašoma rašyti: A. Patamsis, P. O. Box 122, Deer Park, N. Y.

DIRVOS ROMANO KONKURSUI RANKRAŠČIUS SIŪSTI IKI RUGPIŪČIO 15 D.

Lietuviai rašytojai nuoširdžiai kviečiami dalyvauti Dirvos skelbiamame romano konkurse. Laimėtojų bus išmokėta 1,000 (vieno tūkstančio) dolerių premija.

Konkurso sąlygos:

- * Veikalo žanras - romanas.
- * Veikalas turi būti niekur nepaspaudintas.
- * Veikalo tematika ir dydis neapibrėžiami, bet kūrinyje turi būti vertingas literatūrinis požiūris.
- * Konkursą laimėjęs autorius premijuotą kūrinį leidžia spausdinti Dirvoje be atskiro atlyginimo.
- * Premijuoto romano autorius pasilieka sau atskiro išleidimo teises, bet sutinka dėl leidimo sąlygų tartis visų pirma su Vilties Draugijos leidykla.
- * Viena rankraščio kopija, perrašyta mašinėle, jury komisijai atsiunčiama iki 1962 m. rugpiūčio 15 d., 6 val. vakaro.
- * Konkurso slaptumui užtikrinti, veikalai siunčiami tokio būdu: 1. Autorius veikalą konkursui duoda ne tikra savo pavarde, bet pasirašęs slapyvardžiu. 2. Prie rankraščio pridedamas uždaras vokas, ant kurio pakartojamas minėtas autoriaus slapyvardis. 3. Vokan įdedamas mažesnis uždaras vokelis su tikra autoriaus pavarde ir adresu.
- * Jury komisijos nepremijuoti veikalai grąžinami autoriams išlaikant šiuo atveju reikalingą slaptumą.
- * Jei kurį nors nepremijuotą romaną Dirva norėtų spausdinti savo skiltyje, dėl to su autorium tariamasi atskirai.
- * Dirvos romano konkurso jury komisiją sudaro Dirvos redakcijos atstovas - Stasys Santvaras, du rašytojai, Lietuvių Rašytojų Draugijos nariai - Antanas Gustaitis ir Faustas Kirša, ir du grožinei literatūrai artimi asmenys - dail. Viktoras Vizgirda ir Juozas Kapočius. Jury komisijos sprendimai daromi balsų dauguma.
- * Konkursą laimėjusiam rašytojui 1000 dolerių premija bus įteikta Clevelande, Ohio, Dirvos metinės šventės metu, 1962 m. rugsėjo 29 d.
- * Dirvos romano konkursui rankraščiai, perrašyti mašinėle, nelaukiant nustatyto termino, siunčiami šiuo adresu: Stasys Santvaras, Dirvos romano konkursui, 404 K St., So. Boston, Mass., U.S.A.

Šio romano konkurso 1,000 dolerių premijos mecenatas yra JONAS ČESNA, iš Omahos, Nbr.

Dirvos Redakcija

Dariaus ir Girėno Klubo Detrito ir Lietuvių Namų Draugijos suruošta gegužinė davė 535 dol. pelno, kuris skiriamas Detrito Lietuvių Namams. Nuotraukoje dalis publikos veržiasi prie laimėjimų stalo...

Bus per vėlu,

kai būsit per daug užmokėję arba nepatinkamą daiktą įsigiję. Atvykit pas Gradinską. Televizijos, radijai, patefonai, vokiški aparatai. Gradinskas, 2512 W. 47th Str., Chicago III, FR 6-1998.